

4. Z NAJCIEKAWSZYCH ODKRYĆ ARCHEOLOGII CHRZEŚCIJAŃSKIEJ NA WSCHODZIE

Dnia 29 kwietnia 1985 r. na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie odbyło się sympozjum archeologiczne na temat: "Z najciekawszych odkryć archeologii chrześcijańskiej na Wschodzie". Zorganizowało je Koło Naukowe Studentów Archeologii Chrześcijańskiej przy Katedrze Archeologii Chrześcijańskiego Bliskiego Wschodu i Katedrze Archeologii Wczesnochrześcijańskiego Zachodu ATK.

Przy doborze referatów starano się uwzględnić bardziej reprezentatywne zagadnienia z najnowszych badań archeologii chrześcijańskiej na Bliskim Wschodzie i w Pn.-Wsch. Afryce. Po otwarciu sympozjum przez prorektora ks.doc.dra hab. H.Jurosa i krótkim wprowadzeniu prodziekana ks.doc.dra hab. W.Myszora przystąpiono do wygłaszania prelekcji.

Pierwszy referat pt.: "Synagogi w Sardes i Kafarnaum" poświęcony badaniom synagog w Sardes /Lidia/ i Kafarnaum /lub też Kapernaum, w Galilei na pn.-zach. brzegu jeziora Genezaret/, wygłoszony został przez studentów: Lidię Karecką /IV rok/ i Artura Figurę /II rok/. Autorzy starali się ukazać aktualny stan badań nad synagogami, a także wykazać na tym tle charakterystyczne cechy ich budowy na terenie Palestyny i w Diasporze.

Kolejny referat przeniósł słuchaczy na teren Egiptu Koptyjskiego. Doc.dr hab. Ewa Wipszycka-Bravo i dr Elżbieta Makowiecka omówiły "Ostatnie badania klasztorów w **Keliach**". Dr Makowiecka przedstawiła wyniki dotychczasowych, ratunkowych wykopalisk /prowadzonych od 1964 r./ na terenie zespołu domów grupujących kilkaset cel i pomieszczeń mnichów koptyjskich w Keliach /niedaleko Aleksandrii, Pn. Egipt/, czynnych w VII i VIII wieku. Następnie doc.Wipszycka w sposób bardzo interesujący dokonała próby odtworzenia gospodarki klasztorów i życia codziennego mnichów.

W trzecim referacie pt.: "Kościoły na pustyni Neger" studenci Piotr Jeuté /III rok/ i Tomasz Waliszewski /I rok/ dokonali przeglądu bizantyjskich kościołów z Mampsis, Ruhebe, Elusy, Nessany, Subeity, Obody - miast położonych na pustyni Negev /pd. Palestyna/. Oparto się na najnowszych publikacjach i raportach z wykopalisk; podjęto też próbę datowania kościołów /koniec IV w. - początek VII w./.

Czwarty referat pt.: "Badania mumi koptyjskich z Deir el Medina" wygłosił prof.dr Tadeusz Dzierżykraj-Rogalski. W sposób bardzo sugestywny, z lekkim "dreszczykiem emocji", Profesor ukazał wyniki badań /prowadzonych wspólnie z prof.Elżbietą Promińską/ nad trzema mumiami mnichów koptyjskich znalezionych w Górnym Egipcie w Deir el Medina. Znalezisko to ma ogromne znaczenie dla poznania warunków życia mnichów koptyjskich, które, jak wykazały to dokładniejsze studia, były bardzo trudne. Obok modlitwy bowiem zajmowali się oni ciężką pracą fizyczną pozostawiającą wyraźne ślady na dobrze zachowanych ciałach.

Z powodu nagłej choroby dra Stefana Jakobielskiego odwołany został zapowiedziany w programie piąty referat pt.: "Architektura sakralna Dongoli", który miał ukazać m.in. najnowsze wyniki badań archeologów polskich w Starej Dongoli /Sudan/.

Ostatni wreszcie referat "Liturgia, a układ wnętrza Katedry w Faras" dra Tadeusza Gołgowskiego wykazał całkowitą zależność układu wnętrza kościołów Nubii od potrzeb sprawowanej tam liturgii. Dr Gołgowski dokonał próby rekonstrukcji liturgii na przykładzie wnętrza nie istniejącej już Katedry w Faras, podejmując się przy tym wyjaśnić znaczenie pewnych elementów jej wyposażenia.

Na zakończenie należy dodać, że po każdym z referatów toczyła się ożywiona dyskusja, w której zwrócono uwagę na wielorakie aspekty badań archeologicznych, pomocne w uzyskaniu pełnego spojrzenia na historię chrześcijaństwa na Wschodzie w pierwszym tysiącleciu.

Spośród zaproszonych gości przybyli, m.in. naukowcy z Zakładu Archeologii Śródziemnomorskiej PAN, Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN, Katedry Archeologii Śródziemnomorskiej UW, Stacji Archeologii Śródziemnomorskiej UW, Muzeum Narodowego w Warszawie, a także studenci z Archeologii Śródziemnomorskiej UW. Z przykrością musimy stwierdzić, że nie przybył nikt spośród zaproszonych pracowników i studentów KUL-u, a zwłaszcza z Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim^x.

W przyszłym roku zamierza się zorganizować kolejne sympozjum, jednakże tematu dotychczas nie sprecyzowano.

Piotr Warsiński - Warszawa

x Od Redakcji: Wysłane przez organizatorów w ostatniej chwili zaproszenia pracownicy Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL otrzymali już po odbyciu się sympozjum.